

ZonMw

ontwikkeld voor de zwangere met een beperking. De verloskundigenpraktijk Ochten heeft met de gemeente Neder Betuwe een gezamenlijke voorlichting voor zwangeren ontwikkeld.

Regionale samenhang

Het zijn goede lokale initiatieven, maar de verloskundigen streefden naar samenwerking in de hele regio Rivierland. Dat is uitgewerkt in het project "De Zwangere Centraal", waarbij de ervaringen uit de verschillende pilots natuurlijk dankbaar zijn benut. Om zo'n brede samenwerking te kunnen realiseren, is goede samenhang essentieel in het project. 'Gezamenlijkheid is het fundament om recht te kunnen doen aan de specifieke zorgvraag van de zwangere,' stelt projectleider Cornel Kirpestein vast. 'Hoe vinden we elkaar, wat kunnen we van elkaar verwachten, waaruit bestaat de samenwerking, en hoe staat daarbij dan de zwangere centraal? Dat alles vergt een brede exercitie.' De honorering van de projectaanvraag in ZonMw-programma Op één lijn was van belang om dat goed voor elkaar te krijgen. Cornel: 'Facilitering is bij zo'n omvangrijk project een voorwaarde. Het was daarom een feestje waard toen ons project werd gehonoreerd.'

De start vond plaats met een refereeravond waar betrokken regiopartners met elkaar konden kennismaken. Na de literatuur- en praktijkstudies naar vijf thema's (zie kader) is er een expertmeeting gehouden, met uitwisseling van casuïstiek over deze thema's. Vervolgens hebben een aantal werkgroepen de thema's uitgewerkt tot protocollen en werkafspraken.

Casemanager

Iedere zwangere heeft nu een casemanager, de verantwoordelijke professional door de hele keten. 'Er is dus altijd één zorgverlener het aanspreekpunt voor de zwanger en haar partner. Alle verloskundigen en gynaecologen hebben een training rondom casemanagement gevolgd', geeft Cornel aan. 'Regionaal werken we inmiddels met een uniforme, uitgebreide intake met vragen over leefstijl, leefomgeving, opleiding, financiële positie, sociale omgeving, psychosociale status e.d. Het is van belang om dit alles goed in kaart te hebben om de zwangere optimaal te kunnen begeleiden en andere disciplines in te schakelen indien nodig. Het feit dat je elkaar opzoekt, bevordert de kwaliteit van zorg: dat weten we uit onderzoek', vervolgt Cornel. 'Er is een gezamenlijke visie en missie, we werken met gezamenlijke protocollen en er zijn sociale kaarten, zowel voor zorgverleners alsook voor de zwangeren. Tevens is er aandacht voor deskundigheidsbevordering

van professionals. Zoals bijvoorbeeld een training van Indigo voor het signaleren van psychische problemen bij zwangeren. Er zijn avonden voor zwangeren waarbij wordt gesproken over de balans tussen draagkracht en draaglast.'

Geen losse eindjes

De zwangere staat in deze samenwerking echt centraal, maar Cornel Kirpestein geeft aan dat het lastig is om de resultaten te staven met harde cijfers. 'We hebben allemaal het gevoel dat de zorg is verbeterd, alleen zijn de perinatale uitkomsten en gezondheidswinst bij zwangeren op dit niveau en met de huidige dataset niet goed te meten. Met het cliëntervaringsonderzoek wordt heel positief gescoord: de zwangeren voelden zich ondersteund door de samenwerking en zijn zich, dankzij het programma, bewuster van de noodzaak van gezonde voeding en leefstijl. Ook de zorgprofessionals ervaren meerwaarde door de samenwerking.'

Knelpunten zijn er eveneens. Dat betreft met name de informatievoorziening en communicatie over de zwangere met de betrokken zorgverleners in de eerste lijn, zoals huisartsen en maatschappelijke werk. Ook is er sprake van wisselende samenwerking met de jeugdgezondheidszorg en het Centrum Jeugd en Gezin. 'Dat zijn serieuze aandachtspunten', geeft Cornel aan, 'want de cliënt gaat weer terug naar de huisarts en eventueel de jeugdgezondheidszorg. Dan mag er geen sprake zijn van losse eindjes.'

Gerda van Beek